

Závazné pokyny pro vyplňování statistického formuláře: A (MZ) 1-01: Roční výkaz o činnosti zdravotnických zařízení pro obor

radiační onkologie, klinická onkologie

Statistická zjišťování Ministerstva zdravotnictví jsou součástí Programu statistických zjišťování v České republice na rok 2009. Tento program byl zveřejněn ve Sbírce zákonů ČR, v částce 129 ze dne 10. 11. 2008, formou vyhlášky č. 398/2008 Sb., která v příloze 2 obsahuje seznam statistických zjišťování prováděných ministerstvem. Program byl sestaven v souladu se zákonem č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů.

Výkazy řady A (MZ) 1-01 slouží k získání základních informací o zdravotnických zařízeních a o činnosti jednotlivých oborů z hlediska zajištění a potřeby zdravotní péče, pro zjištění vybraných údajů o zdravotním stavu obyvatelstva. Tyto informace slouží pro zpracování podkladů při stanovení zdravotní politiky státu na různých úrovních řízení a pro hodnocení objemu zdravotní péče.

Roční výkaz vyplňuje samostatně každé oddělení (pracoviště) klinické onkologie, radiační onkologie, dětské onkologie a hematatoonkologie včetně ambulantních částí nemocnic (dále ZJ), bez ohledu na jejich zřizovatele.

Elektronické šablony pro vyplňování a předávání dat budou k dispozici na webové aplikaci pro jejich sběr: <https://snzr.uzis.cz/cud/index.html>. Pokud nemá ZJ vhodné technické vybavení může výjimečně předat pracovišti ÚZIS ČR vyplněný výkaz v listinné podobě.

Termín předložení: laskavě doručte do 15 dnů po ukončení sledovaného období.

Zákon č. 89/1995 Sb. ukládá všem zpravodajským jednotkám povinnost poskytnout úplně, správně, pravdivě a včas požadované údaje pro všechna statistická zjišťování uvedená v Programu statistických zjišťování (viz § 2 - vymezení pojmů, § 10 - program statistických zjišťování a § 26 - správní delikty). Ochrana důvěrných statistických údajů je zaručena výše uvedeným zákonem (viz § 16 - povinnost mlčenlivosti a ochrana důvěrných statistických údajů, § 17 - poskytování důvěrných statistických údajů a § 25 - správní delikty).

POKYNY PRO VYPLŇOVÁNÍ

Formuláře výkazu a pokyny pro jeho vyplňování jsou uveřejněny na internetových stránkách www.uzis.cz (NZIS).

Výkazy řady A (MZ) 1-01 jsou sestaveny ve tvaru univerzální matice (tabulky) pro zpracování počítačem. **Při vyplňování platí zásada, že se vyplňují pouze předepsané kolonky. Tam, kde bude údaj nulový, se do kolonky uvede pomlčka „-“.** Část výkazu, která je začerněná, se nevyplňuje.

V hlavičce výkazu se nehodící obor škrtná.

Oddíl I. Pracovníci ve zdravotnictví

Jedná se o zaměstnance a zaměstnavatele v samostatných ambulantních zařízeních a ambulantních částech lůžkových zařízení.

V ř. 11, 12 se sleduje evidenční počet zaměstnanců a počet zaměstnavatelů vybraných kategorií pracovníků. Charakteristika jednotlivých kategorií pracovníků je určena zákonem č. 95/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání odborné způsobilosti a specializované způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání lékaře, zubního lékaře a farmaceuta, ve znění pozdějších předpisů, a zákonem č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních), ve znění pozdějších předpisů. Vyhláška MZ ČSR č. 77/1981 Sb. byla zrušena v červnu 2004 (vyhláškou č. 393/2004 Sb.).

Vybrané kategorie pracovníků jsou uvedeny ve sl. 1 až 6 (lékaři, ZPSZ = zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou a specializovanou způsobilostí a JOP = jiní odborní pracovníci, ZPBD = zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu, radiologičtí asistenti, všeobecné sestry a ostatní odborní pracovníci). Podrobnější vysvětlivky k evidenčnímu počtu zaměstnanců, k zaměstnavatelům, ke kategoriím pracovníků a tabulky pro přepočty úvazku jsou uvedeny v samostatných pokynech „METODICKÉ VYSVĚTLIVKY“, které jsou k dispozici na pracovišti ÚZIS ČR a na internetových stránkách www.uzis.cz (NZIS).

- sl. 2 ZPSZ = zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou a specializovanou způsobilostí - § 22 - § 28 zákona č. 96/2004 Sb.
JOP = jiní odborní pracovníci - § 43 zákona č. 96/2004 Sb.
- sl. 3 ZPBD = zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu - § 5 až § 21a zákona č. 96/2004 Sb.
- sl. 4 ze sl. 3 radiologičtí asistenti - § 8 zákona č. 96/2004 Sb.
- sl. 5 ze sl. 3 všeobecné sestry - § 5 zákona č. 96/2004 Sb.
- sl. 6 Ostatní odborní pracovníci
Patří sem odborní zaměstnanci oddělení (pracoviště, zařízení), kteří nejsou uvedeni ve sl. 1 až 5.
- ř. 11 vyplňuje se počet fyzických osob pracujících na oddělení (pracovišti) k 31.12.
- ř. 12 přepočtené počty (úvazky k 31.12.) - rovná se součtu úvazků jednotlivých zaměstnanců a zaměstnavatelů k 31.12. Přepočet a součet jednotlivých úvazků se počítá na 3 desetinná místa. Do výkazu se přepočtené počty zaokrouhlují na 2 desetinná místa.

V zařízeních, kde není pro **ambulantní část lůžkového oddělení** stanovena výše úvazku lékaře nebo dalšího personálu a tito docházejí z lůžkové části oddělení, se při výpočtu úvazku vychází z ordinační doby ambulantního pracoviště a počtu pracovníků, kteří obvykle současně zajišťují ambulantní péči.

To znamená:

- **do počtu fyzických osob** se podle požadovaných kategorií vykáží všichni, kteří zabezpečují chod daného ambulantního pracoviště a v ordinaci se střídají,

- **do přepočtených počtů** se úvazek vypočte podle počtu hodin, po které je ambulantní pracoviště za týden provozováno a počtu osob zajišťujících ambulantní péči.

Poznámka: Upozorňujeme, že je třeba zachovat návaznost vykazování počtu úvazků na tomto výkaze a počtu vykázaných úvazků na výkaze L (MZ) 1-02 o lůžkovém fondu ZZ a jeho využití za příslušné oddělení. Součet úvazků v jednotlivých kategoriích vykázaných na obou výkazech musí odpovídat celkovým úvazkům pracovníků oddělení.

ř. 13 smluvní pracovníci (úvazek k 31.12.)
Do tohoto řádku patří pracovníci, kteří pracují v daném zdravotnickém zařízení, ale nepatří do evidenčního počtu zaměstnanců ani do počtu zaměstnavatelů vykazující jednotky. Pracují tedy buď:
- na dohodu (o provedení práce nebo o pracovní činnosti - placeno z ostatních osobních nákladů (OON)),
- na smlouvu o dílo (dle občanského nebo obchodního zákoníku),
- jako spolupracující rodinný příslušník,
- fyzické osoby dočasně přidělené k výkonu práce prostřednictvím zprostředkovatelských agentur práce

ř. 14 Průměrný roční přepočtený počet pracovníků celkem (včetně smluvních) se uvádí za vykazované období na 2 desetinná místa takto:

$$= \frac{\text{součet přepočteného počtu pracovníků celkem (včetně smluvních) za jednotlivé měsíce sledovaného období}}{\text{počet měsíců sledovaného období}}$$

Oddíl II. Činnost

Zahrnuje i činnost smluvních pracovníků, kterou pro dané zařízení vykonávají.

ř. 21, sl. 1 počet ošetření - vyšetření (počet návštěv) celkem
Za jedno ošetření (vyšetření) se považuje soubor všech výkonů provedených při ošetření jedné fyzické osoby na téže oddělení (pracovišti) při jedné návštěvě pacienta. Výkony provádí lékař nebo zdravotní sestra podle pokynů lékaře.

ř. 21, sl. 5 ze sl. 1 počet návštěv za účelem dispenzarizace
Podmínky a rozsah dispenzární péče stanoví zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů a vyhláška MZ ČR č. 386/2007 Sb., kterou se stanoví nemoci, u nichž se poskytuje dispenzární péče.

ř. 22 počet pacientů s nádoro-rovým (zhoubným či nezho-ubným) onemocněním (dg. C00–D48 dle MKN-10), kteří byli v daném roce v zařízení léčení či vyšetření – počet nově přijatých pacientů i pacientů již dříve léčených
Jeden pacient může být léčen jak radioterapií, tak chemoterapií nebo jiným způsobem (hormonální terapie, imunoterapie, hypertermie, kryoterapie, fotodynamická terapie).

ř. 22, sl. 1 počet pacientů celkem, kteří byli v daném roce v zařízení léčení či vyšetření (včetně jen vyšetřených, ale dále neléčených) = počet unicitních rodných čísel za rok

ř. 22, sl. 2 ze sl. 1 počet pacientů léčených zářením

ř. 22, sl. 3 ze sl. 1 počet pacientů léčených chemoterapií

ř. 22, sl. 4 ze sl. 1 počet pacientů s jinou léčbou (patří sem: hormonální terapie, imunoterapie, hypertermie, kryoterapie, fotodynamická terapie)

ř. 23 počet léčených pacientů s nenádo-rovým onemocněním (všechny dg. kromě C00–D48 dle MKN-10), kteří byli v daném roce v zařízení léčení či vyšetření – počet nově přijatých pacientů i pacientů již dříve léčených

ř. 23, sl. 1 počet pacientů celkem, kteří byli v daném roce v zařízení léčení či vyšetření (včetně jen vyšetřených, ale dále neléčených) = počet unicitních rodných čísel za rok

ř. 23, sl. 2 ze sl. 1 počet pacientů léčených zářením

ř. 24 počet nově přijatých nemocných s nádorovým onemocněním (zhoubným či nezho-ubným) k léčení
Nerozlišuje se, zda jsou přijati k léčbě ambulantní či léčbě na lůžku.
Jeden pacient může být léčen jak radioterapií, tak chemoterapií nebo jiným způsobem (hormonální terapie, imunoterapie, hypertermie, kryoterapie, fotodynamická terapie).

ř. 24, sl. 1 počet nově přijatých nemocných s nádorovým (zhoubným či nezho-ubným) onemocněním k léčení celkem = počet unicitních rodných čísel za rok

ř. 24, sl. 2 ze sl. 1 - počet nově přijatých nemocných s nádorovým onemocněním k léčbě zářením

ř. 24, sl. 3 ze sl. 1 - počet nově přijatých nemocných s nádorovým onemocněním k léčbě chemoterapií

ř. 24, sl. 4 ze sl. 1 počet nově přijatých nemocných s nádorovým onemocněním k jiné léčbě (patří sem: hormonální terapie, imunoterapie, hypertermie, kryoterapie, fotodynamická terapie)

Příklad: V roce 2000 bylo na oddělení **nově přijato 150** pacientů s nádorovým onemocněním. Z toho bylo **100 pacientů nově přijatých k léčbě zářením, 70 pacientů nově přijatých k léčbě chemoterapií a 10 pacientů nově přijatých k jiné léčbě** (součet nově přijatých pacientů k léčbě zářením + nově přijatých k chemoterapii + nově přijatých k jiné léčbě je **zpravidla větší** než počet nově přijatých pacientů celkem)

ř. 25 počet nově přijatých nemocných s nenádorovým onemocněním k léčení

ř. 25, sl. 1 počet nově přijatých nemocných s nenádorovým onemocněním k léčení celkem = počet unicitních rodných čísel za rok

ř. 25, sl. 2 ze sl. 1 počet nově přijatých nemocných s nenádorovým onemocněním k léčbě zářením

ř. 26 počet výkonů při léčbě nádorových (zhoubných či nezho-ubných) onemocnění

Uvádějí se výkony, které oddělení (pracoviště) fyzicky provedlo (ne výkony, které pouze indikovalo).

- ř. 26, sl. 2 počet výkonů při léčbě záření (počet ozářených polí) – týká se pouze zevního ozařování
1 frakce = jednotlivé ozáření nádorového ložiska u pacienta. Jednotlivé ozáření nádorového ložiska se provádí nejčastěji z více ozařovacích polí (tj. pro splnění 1 předepsané frakce záření se zpravidla používá více ozařovacích polí).
1 ozářené pole (ozařovací pole) = plocha v/na těle pacienta ozářená terapeutickým svazkem ionizujícího záření. Tato plocha je vymezena kolimačním systémem ozařovače.
- ř. 26, sl. 3 počet výkonů při léčbě chemoterapií (počet aplikovaných cyklů chemoterapie)
- ř. 26, sl. 4 počet výkonů při jiné léčbě (patří sem: počet aplikací hormonální terapie, imunoterapie, hypertermie, kryoterapie, fotodynamická terapie)
- ř. 27, sl. 2 počet výkonů u nemocných s nenádorovým onemocněním při léčbě záření (počet ozářených polí)
Uvádějí se výkony, které oddělení (pracoviště) fyzicky provedlo (ne výkony, které pouze indikovalo).

Oddíl III. - Přístrojové vybavení a počet výkonů při léčení zářením

Uvádějí se pouze přístroje, které byly ve sledovaném roce v provozu.

- sl. 1 a 2 týká se vybavení radioterapeutického pracoviště vybranými přístroji
- sl. 2 ze sl. 1 - počet přístrojů starších 8 let
- sl. 3 a 4 počet výkonů při léčení záření podle druhu terapie (protinádorové nebo nenádorové)
- sl. 5 počet frakcí (1 frakce = jednotlivé ozáření nádorového ložiska u pacienta)
- sl. 6 počet pacientů = počet unicitních rodných čísel za rok
- ř. 41 rtg terapeutické přístroje v rozsahu 50 až 300 keV
- ř. 42 radionuklidový ozařovač – přístroj využívající k ozařování radionuklidů Co 60
- ř. 42, sl. 1 Co 60 se nerozlišují na pohybové a statické
- ř. 43 radionuklidový ozařovač – přístroj využívající k ozařování radionuklidů Cs 137
- ř. 44–47 lineární urychlovače částic – terapeutické ozařovače

ř. 41–47,

sl. 3, 4

ř. 48

ř. 49

ř. 48, 49,

sl. 3 a 4

sl. 5

sl. 6

ř. 50,

sl. 3 a 4

sl. 6

ř. 51, 52,

sl. 3, 4

1 výkon = 1 ozářené pole

rtg. simulátor pro radioterapii - přístroj pro přesné zaměření při hloubkové radioterapii, resp. pro získání dat k plánování radioterapie

CT simulátor - speciálně upravené CT zařízení pro potřeby plánování léčby

1 výkon = 1 simulované pole

počet provedených lokalizací + simulací ozařovacích plánů

Lokalizace = zaměření simulátoru na nádorové ložisko resp. oblast, kterou chceme ozařovat.

1 ozařovací plán = vypracování souboru všech parametrů důležitých pro ozáření jednotlivého nádorového ložiska u pacienta. Obsahuje údaje o distribuci dávky z ozařovacích polí v nádorovém ložisku a v jeho okolí (izodozový plán), dále údaje o charakteristikách ozařovacího svazku - např. druh záření, energie, velikost ozařovacích polí, vzdálenost nádoru nebo kůže od zdroje záření, použití vykrývacích bloků, klínů atd. Pro jednotlivý ozařovací plán se stanoví celková dávka, počet frakcí a jejich časové rozložení k jeho splnění.

ze sl. 5 počet pacientů, u kterých byla provedena lokalizace + simulace ozařovacích plánů

systemy pro plánování léčby

počet vytvořených plánů

Každá změna plánu v průběhu ozařování znamená vytvoření nového plánu.

počet pacientů, pro které byly plány vytvořeny

automatické – AFL přístroje pro brachyterapii

1 výkon = 1 frakce

Nepřetržitá aplikace se počítá jako 1 frakce.

- sl. 6 ze sl. 3 + 4 počet pacientů, u kterých byla provedena brachyterapie
- ř. 53, plánovací CT
sl. 3, 4 1 výkon = CT vyšetření pro účely plánování léčby jednoho ložiska
- sl. 6 počet pacientů, u kterých bylo provedeno plánovací CT

Oddíl IV. - Doplnující údaje

- ř. 71 - 76 typ aplikace brachyterapie
 brachyterapie manuálně prováděná, klasická i AFL (afterloading) metody
- sl. 1, 2 1 výkon = 1 frakce**
 nepřetržitá aplikace se počítá jako 1 frakce
- sl. 3 ze sl. 1 + 2 počet pacientů, u kterých byl proveden daný typ terapie
- ř. 71, 73, 75,
 sl. 1, 2 počet výkonů manuálně prováděné brachyterapie (bez AFL i s AFL)
- ř. 72, 74, 76,
 sl. 1, 2 počet výkonů prováděné na automatických AFL bez ohledu na dávkový příkon (tj. LDR/MDR i HDR)

Příloha I. Lékaři podle oboru specializace (viz Příloha zákona č. 95/2004 Sb. - Obory specializačního vzdělávání lékařů)

- ř. 121,
 sl. 1 počet lékařů se specializací v oboru radiační onkologie
- sl. 2 počet lékařů se specializací v oboru klinická onkologie
- sl. 3 počet lékařů se specializací v oboru dětská onkologie a hematooonkologie
- sl. 4 počet lékařů se specializací v kombinaci uvedených oborů
- sl. 5 radiologičtí fyzici (§ 25 zákona č. 96/2004 Sb.) - fyzické osoby včetně smluvních pracovníků (k 31.12.)
- sl. 6 z ř. 12, 13, sl. 2 radiologičtí fyzici (§ 25 zákona č. 96/2004 Sb.) - přepočtené počty vč. smluvních (úvazek k 31.12.)

Vazby:

Oddíl I.

- ř. 14 alespoň jeden sl. $\neq 0$
- Pokud v některém sloupci vyplněn ř. 12 nebo 13, pak v tomtéž sloupci musí být vyplněn i ř. 14 (neplatí naopak).
 Pokud ř. 12 $\neq 0$, pak ř. 11 $\neq 0$ ve stejném sloupci, a naopak, platí pro všechny sloupce
- ř. 11 $\geq$ ř. 12, týká se sl. 1 až 6
- ř. 11, sl. 1 $\geq$ ř. 121 (sl. 1 + sl. 2 + sl. 3 + sl. 4)
- ř. 12, sl. 2 + ř. 13, sl. 2 $\geq$ ř. 121, sl. 6
- sl. 3 $\geq$ sl. 4 + sl. 5, týká se ř. 11 až ř. 13
- ř. 11, sl. 2 $\geq$ ř. 121, sl. 5
- ř. 12, 13 sl. 1 alespoň jeden $\neq 0$

Oddíl II.

- ř. 21, sl. 1 $\neq 0$
- ř. 21, sl. 1 $\geq$ ř. 21, sl. 5
- ř. 21, sl. 1 $\geq$ ř. 22, sl. 1 + ř. 23, sl. 1
- ř. 22, sl. 1 $\geq$ ř. 22, sl. 2
- ř. 22, sl. 1 $\geq$ ř. 22, sl. 3
- ř. 22, sl. 1 $\geq$ ř. 22, sl. 4
- ř. 23, sl. 1 $\geq$ ř. 23, sl. 2
- ř. 22 + ř. 23 $\geq$ ř. 24 + ř. 25
- ř. 23 $\geq$ ř. 25
- ř. 24, sl. 1 $\geq$ ř. 24, sl. 2
- ř. 24, sl. 1 $\geq$ ř. 24, sl. 3
- ř. 24, sl. 1 $\geq$ ř. 24, sl. 4
- ř. 24, sl. 1 $\leq$ ř. 24 (sl. 2 + sl. 3 + sl. 4)
- ř. 25, sl. 1 $\geq$ ř. 25, sl. 2

Oddíl III.

- sl. 1 $\geq$ sl. 2, týká se řádků 41 až 53
- sl. 3 + sl. 4 $\geq$ sl. 6, týká se ř. 41 až 53
- sl. 5 $\geq$ sl. 6, týká se ř. 41 až 49
- sl. 5 $\leq$ sl. 3 + sl. 4, týká se řádků 41 až 47

Pokud je v odd. III. vyplněn v kterémkoliv řádku sl. 3 nebo 4, musí být v tomto řádku vyplněn i sl. 6.

Oddíl IV.

- ř. 72, sl. 1 + ř. 74, sl. 1 + ř. 76, sl. 1 = ř. 51, sl. 3 + ř. 52, sl. 3
- ř. 72, sl. 2 + ř. 74, sl. 2 + ř. 76, sl. 2 = ř. 51, sl. 4 + ř. 52, sl. 4
- ř. 72, sl. 3 + ř. 74, sl. 3 + ř. 76, sl. 3 = ř. 51, sl. 6 + ř. 52, sl. 6
- sl. 1 + sl. 2 $\geq$ sl. 3, týká se ř. 71 až 76

Pokud je v odd. IV. vyplněn v kterémkoliv řádku sl. 1 nebo 2, musí být v tomto řádku vyplněn i sl. 3.

Příloha

- ř. 121, sl. 5 $\geq$ ř. 121, sl. 6